

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Затверджено на засіданні Вченої ради
Інституту вищої освіти НАПН України,
протокол від 29 квітня 2024 р. № 6/1

Директор _____

**Програма
вступного іспиту
до освітньо-наукової програми «Політика і лідерство у вищій освіті»
з підготовки докторів філософії
за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки**

Затверджено на засіданні відділу
забезпечення якості вищої освіти та проектної
групи ОНП «Політика і лідерство у вищій освіті»
Інституту вищої освіти НАПН України
(протокол від 18 березня 2024 р. № 3)

Гарант ОНП «Політика і лідерство у вищій
освіті», г.н.с. відділу _____ Ж.В. ТАЛАНОВА

Київ – 2024

Укладач: Ж.В. ТАЛАНОВА, доктор педагогічних наук, професор, гарант ОНП «Політика і лідерство у вищій освіті», г.н.с. відділу забезпечення якості вищої освіти Інституту вищої освіти НАПН України.

Пояснювальна записка

Програма вступного іспиту до освітньо-наукової програми «Політика і лідерство у вищій освіті» розроблена з урахуванням вимог стандарту вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки галузі знань 01 Освіта/Педагогіка для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого і введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 11 травня 2021 р. № 520.

Метою вступного іспиту є встановлення рівня теоретичної підготовки вступників до розв'язання проблем дослідницького та/або інноваційного характеру у вищій освіті, планування і виконання наукових досліджень з освітніх, педагогічних наук; володіння знаннями та розуміння національних нормативно-правових і стратегічних документів у сфері вищої освіти, документів Європейського простору вищої освіти.

Зміст програми

Державна політика у сфері вищої освіти України

Основні положення законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність». Ліцензування у вищій освіті України. Акредитація у вищій освіті України. Стандарти вищої освіти: структура та підходи до розроблення. Завдання розвитку вищої освіти відповідно до Угоди про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Стратегія розвитку вищої освіти України на 2022-2032 рр.

Урядування у вищій освіті України

Структура управління вищою освітою України: органи, їх основні функції та повноваження. Основні функції та повноваження Кабінету Міністрів України у сфері вищої освіти. Основні функції та повноваження Міністерства освіти і науки України у сфері вищої освіти. Основні функції та повноваження Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Основні функції та повноваження Державна служби якості освіти України у сфері вищої освіти. Основні функції та повноваження Національного агентства кваліфікацій у сфері вищої освіти.

Моніторинг та контроль у вищій освіті України. Урядування у вищій освіті України: інституційний рівень. Урядування у вищій освіті України: національний рівень.

Інструменти та підходи Болонського процесу

Автономія у вищій освіті: європейські орієнтири та українські реалії. Академічна мобільність: європейські орієнтири та українські реалії. Визнання освітніх кваліфікацій: європейські орієнтири та українські реалії. Додаток до диплому про вищу освіту: європейські орієнтири та українські реалії. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС): європейські орієнтири та українські реалії. Забезпечення якості вищої освіти: європейські орієнтири та українські реалії. Стандарти та рекомендації щодо забезпечення якості в ЄПВО. Національна рамка кваліфікацій (НРК): європейські орієнтири та українські реалії. Запровадження чотирьох циклів вищої освіти: європейські орієнтири та українські реалії. Освітня програма у вищій освіті (розроблення, структура та зміст профілю): європейські орієнтири та українські реалії.

Розвиток Європейського простору вищої освіти

Комюніке міністерських конференцій. Лісабонська конвенція про визнання дипломів і кваліфікацій. Велика хартія університетів. Європейська хартія студентів. Європейський простір вищої освіти (ЄПВО): основні характеристики. Синергія між Європейським простором вищої освіти та Європейським дослідницьким простором. Стандарти та рекомендації щодо забезпечення якості в ЄПВО.

Міжнародний вимір вищої освіти

Провідні міжнародні університетські рейтинги. Міжнародна стандартна класифікація освіти.

Рекомендована література

1. Угода про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text
2. Закон України «Про вищу освіту». <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
3. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.
4. Закон України «Про освіту». <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

5. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 рр. Розпорядження КМУ від 23 лютого 2022 р. № 286-р «Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки». <https://mon.gov.ua/ua/news/opublikovano-strategiyu-rozvitku-vishovi-osviti-v-ukrayini-na-2022-2032-roki>

6. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти / Пост. Каб. Мін. України від 29 квіт. 2015 р. № 266. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>.

7. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. Наказ Міністерства освіти і науки України від 30 квітня 2020 р. № 584. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/metodichni-rekomendaciyi-vo>

8. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система: довідник користувача. <https://erasmusplus.org.ua/erasmus/ka3-pidtrymka-reform/materialy-here-team/1904-dokumenty-yevropeiskoho-prostoru-vyshchoi-osvity-yepvo.html>.

9. Болонський процес в Україні 2005-2020: досягнення, виклики та перспективи.

https://erasmusplus.org.ua/images/phocadownload/BolognaStudy_Ukraine2005_2020_NEO_ukr.pdf

10. Національний глосарій: вища освіта, 2021. <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialynatsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskohoprotsesu.html?start=80>

11. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysnimaterialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodozaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskohoprotsesu.html?start=80>

12. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. <http://erasmusplus.org.ua/search/158-materialy-here-team/1904-dokumenty-yevropeiskoho-prostoru-vyshchoi-osvity-yepvo.html>

13. Bologna Process Implementation Report 2020. https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/european-higher-education-area-2020-bologna-process-implementation-report_en

14. University Autonomy in Europe. EUA. <https://www.university-autonomy.eu/>

15. The European Research Area: advancing together the Europe of research and innovation 2018 – <https://op.europa.eu/en/web/eu-law-and-publications/publication-detail/-/publication/5641328c-33f8-11e9-8d04-01aa75ed71a1>

16. International Standard Classification of Education (ISCED) <http://uis.unesco.org/en/topic/international-standard-classification-education-isced>